

MENING VAN EEN PLEUN

Het gebeurt niet vaak dat ik de behoefte voel om collega-columnist Dick Berts aan te vullen. Nu dus wel. Om twee redenen: in zijn laatste column pleit Berts, zelf reserve-officier van het Korps Mariniers geweest, voor eigen parochie als hij de verdediging op zich neemt van twee mariniers die op wacht in Irak in slaap zijn gevallen. Ten tweede: deze column scherpt de natuurlijke animositeit aan tussen de mariniers en de 'gewone' militairen.

Dat 'slaapincident' van die twee mariniers in Irak is eerlijk gezegd een zegen voor de krijgsmacht. Het bewijst dat een marinier ook een mens is en – de redenering doortrekkend tot in het eindige – dat de natuurlijke naijver tussen mariniers en land- en luchtmachtmilitairen op niets is gebaseerd. De mens marinier heeft, als iedere militaire mens, elementaire lichamelijke behoeften, zoals de psycholoog Abraham H. Maslow die in de basis van zijn piramide laat zien: ademen, eten en drinken, onderdak, poepen en plassen, seks, warmte en koelte, slaap.

Vastgesteld kan ook worden dat ook een marinier niet zonder afdoende kaakjes kan, af en toe graag onderdak heeft en het herstellend vermogen van slaap niet kan ontberen. Voedsel- en slaapdeprivatie hebben effect op een marinier, zo wijd de wereld strekt (die is goedkoop, geef ik toe).

Maar, en nu komt de clou, ook een marinier heeft, net als een landmachtpleun of luchtmachtvoddebaal, een commandant. Zo'n commandant behoort de elementaire lichamelijke behoeften van zijn 'poppetjes', zoals Berts hen noemt, in de gaten te houden en zo nodig aan te vullen. Een commandant die hierin in gebreke blijft zou op zijn minst krijgstuuchtelijk getoetst mogen worden.

Vandaag de dag gebeurt dat – terecht – niet of nauwelijks. Stront valt namelijk omlaag, of minder pregnant: alle zegen komt van boven. De superieur deelt aan de onderhebbende klopjes op de schouder uit of geeft hem een schop onder de kont. Normaal gesproken zal zeker de laatste variant in omgekeerde vorm niet of nauwelijks voorkomen: Jan Soldaat zal zijn compagniescommandant niet, ook niet in overdrachtelijke zin, een trap onder zijn derrièrre geven. 't Zou wat zijn!

De krijgstuuch behoedt het goede functioneren van de krijgsmacht voor tweerichtingsverkeer waar het berispen en straffen betreft. De krijgstuuch spaart de majoor of overste 'a kick in the butt'. God zij dank.

Toch hebben de mariniers in deze fabel houvast. Als een verzoek van een militair meerdere is uitgevoerd cq. nog ten uitvoer moet worden gelegd (terwijl flagrant in tegenspraak zijnde met enige wet- of regelgeving), kan de onderhebbende in beklag gaan. Die onderhebbende zou de commandant van het tweetal kunnen zijn dat, ondanks uitvoeringsbelemmerende factoren, als wachthebbende moet optreden: hitte, gebrek aan slaap etc.

De commandant van het duo moet zijn naasthogere commandant formeel laten weten dat het écht niet kan; dat het onverantwoord is; dat het strijdig is met de mens marinier. Omkleed met valide argumenten en afgesloten met een bruikbaar alternatief.

Als de commandant-van-de-commandant niet ontvankelijk is voor deze beargumenteerde personeelszorg – bijvoorbeeld omdat alle mariniers ernstige hinder ondervinden van de verzengende Iraakse hitte én een chronisch slaapgebrek hebben – dan houdt het op. Een bevelvoerder die zorg voor het personeel hoog in het vaandel heeft, en wie heeft dat niet, zal coullance tonen ten aanzien van de omstandigheden waaronder zijn personeel dienst doet. Zo niet, dan mag zo'n baas, in het belang van de dienst, aan de krijgstuuch worden getoetst.

Hoe weet ik niet.

Ik ben een columnist die zijn mening ventileert, niet een jurist.

Met dank aan de column 'Vonnis tegen slapende mariniers ernstige rechterlijke dwaling' van oudmarinier Dick Berts.

Marcel van Hemert